

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyitlór sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A pénzügyi program.

— Lukács László pénzügyminiszter nyilatkozatai. —

Arad, február 16.

A képviselőház a tegnapi ülésén befejezte a pénzügyi tárca költségvetésének általános tárgyalását, melynek különösen nagy jelentőséget kölcsönzött Lukács László pénzügyminiszter beszéde. A tárczájának tárgyalása közben a miniszter által már előbb tett nyilatkozatokat is behatóan méltattuk annak idején a lap élén, annál kevésbé mulaszthatjuk el a tegnapiak ismertetését, melyek az előbbieket kiegészítik, s együtt adják teljes képét az új financia-miniszter pénzügyi politikájának.

A szeszmonopólium behozatalára nézve már a multkor beszédében megjegyezte a miniszter, hogy ezen intézkedés nem annyira fiskális érdekekből mint inkább ipari szempontból, különösen pedig mint a mezőgazdasági ipar egyik fontos ága bir igazi jelentőséggel. A multkor tett ezen nyilatkozatát most azzal egészítette ki, hogy a nevezetes törvény csak az 1897-ik év szept. 1-én, tehát épen harmadfélév múlva lesz életbe léptethető. Bárha részletesebben most sem ismertetheti a megvalósítás módjait, annyit mégis már most is előre jelezhet, hogy a mezőgazdasági szeszgyártástól a szeszt magasabb áron fogja beváltani, sőt még bonifikációkat is helyez kilátásba, s a mezőgazdasági szeszgyártás termelésének oly mérvű kontin-

gentálását, hogy annak előállíthatására új szeszgyárak felállítása lesz szükséges.

Közgazdasági helyzetünk, a szesz-cukor- és malomipar válságait konjunkturális természetűnek tartja a miniszter s méltán tiltakozik az ellenzék ama botrányosan együgyű vádjá ellen, hogy e válságoknak a kormány volna az oka.

Az ezüst és aranybányászat várható örvendős föllendüléséről tett kinyilatkoztatását minden oldalról osztatlan tetszéssel fogadták. A Selmecezen fölfedezett gazdag aranyerek az ottani ezüstmányászat haszonnal való folytatását teszik lehetővé, úgy hogy a többi iparvállalatoknak üzembentartásával gondoskodva lesz a felvidéki nép munkájáról.

Az ügyefogyott nép panaszainak fölvétele régi óhajta a nép barátainak. A pénzügyi közigazgatási törvény egyik szakasza elrendeli, hogy a községekbe hivatalnokok küldendők, a kik a tudatlan szegény nép panaszait fölvegyék. A pénzügyminiszter tegnap egy hozzá intézett kérdésre válaszolva azzal nyugtatta meg az érdeklődőket, hogy a törvényhozás e humanus intézkedését ő máregy rendelettel végre is hajtotta, s a szabadelvű párt zajos helyeslése között adott ama reményének kifejezést, hogy ez lesz a pénzügyi adminisztráció egyik legáldásosabb intézménye.

A bank kérdésben ép oly kevésbé adhatott fölvilágosításokat terveiről, mint a hogy ezt a szeszmonopóliumra nézve sem

tehette meg. Mindkét kérdés az osztrák állammal kötendő közös egyezménynek tárgya lesz, melyeknek sikerét tervei s szándékainak időelőtti elárulásával csak kockáztatná a magyar kormány. Annyit az egész parlament élénk helyeslése között konstatait, hogy t. i. a kérdés megfog oldatni akár az osztrák-magyar bankkal, akár a nélkül, minden esetre úgy, hogy az ország politikai és közgazdasági érdekei csorbát ne szenvedjenek.

A bórrel illetőleg két irányban is nyilatkozott a miniszter. A bórreádót' elvileg nem ellenzi, mert ha már minden más forgalom adó alatt van, a teherviselés elvének egyenlősége követeli, hogy a tőzsdei forgalom is adó alá vettessék, s meg is ígérte, hogy a tőzsdeadót illetőleg törvényjavaslatot fog a parlament elé terjeszteni. A bórreádóval üszött visszaélésre vonatkozólag nem járulhatott az egyetlen zsidó ultramontan. Visontai-nak határozati javaslatához, mert bár a tőzsdei reformok eszméjét elvileg nem ellenzi, de az sajátképen nem tartozik az ő teendőinek körébe, vagy legalább is nem egészen, s mivel a tőzsdereformmal már más miniszteriumok is foglalkoznak, nem kötheti meg azok kezét sem a határozati javaslat elfogadásával, sem saját részletebb, és a kérdés későbbi megoldásának prejudikáló nyilatkozataival.

Az olcsó marhasó behozatalát nem pártolja a miniszter, mert attól fél, hogy a mit a szegény emberek az olcsó ára-

Az „Aradi Közlöny” tárcaja.

Nem szeretem...

Nem szeretem a harmatos virágot,
A kelyhén fűdő napsugárt,
A sok-sok régi nótát, a madárdalt,
A szivnek édes, bus dalát.
Patak csergését pástos völgy ölben,
A nyitó nefelejcséket,
Szellőtől zúgó lombnak halk zongoráját
Ha ráborul a csendes est.

Nem halvány csillagot, nem holdszugárt sem,
Az ábrándos, csendes magányt,
A természet sok bájos, tarka képét
Fájón panaszló csalogányt,
A méln zúgó estharang kongását
Mely vigaszt, megnyugodást okoz:
Csak szép szemednek fájó pillantását,
Ez nekem édes bánatot hoz.

Ella.

A millió.

Irta: Herceghegy Ferencz.

A társadalom forrongó kátlánában össze-
csapódik egy jókora csomó arany. A kavargó
salakból óriási buborék bukkan elő, a mely
aztán, a nehézkedés összes törvényei ellenére,

diadalmasan és ellentállhatatlan erővel tör a
magasságba, míg végül nyugodt méltósággal
uszik a napfényes régiókban, mint egy csillogó
léggömb.

Akiket magával emel, azok megkönnyeb-
bülten lélegzenek fel a tisztult levegőben és
őszinte megvetéssel tekintenek le a a füstölő
salakra, amelyből előkerültek...

Őnök pedig, akik tanui a prozesszusnak,
emeljenek kalapot, mert ez a szuverén millió!
Bevallom, hogy sokáig nem hittem a mil-
lióban. Nem egyszer hallottam ugyan emle-
getni, magam is szóba hoztam akárhányszor,
lázás álmaimban meg is jelent előttem, hol
mint kolosszális Leviathán, hol mint csábító
déliab. De nem hittem benne.

Ismertem ugyan embereket, épp úgy, mint
őnök is ismernek, akiknek a vagyona felért
milliókkal, de ezek nem voltak milliomosok.
Mágnások voltak, vagy papok, gyárosok,
vagy kereskedők. Volt nevük, rangjuk, fog-
lalkozásuk. Dölyfősek voltak, vagy szerények,
elmések, ostobák, szépek, rutak... Szóval:
emberek voltak, mert volt egyéniségük.

A milliomosnak nincs egyénisége. Hiába
van sokágu koronája, földje, gyára; ő nem
báró, nem földesur, nem is gyáros, hanem
csak milliomos. Egy vágató aranylavina,
amely egy névtelen embert sodor magával.
A kolosszális tömeg mellett semmivé törpül
az ember; a brutális mammon tulordítja a
szavát. A világ pedig kalapot emel az arany
előtt, de az embert nem veszi észre senki...

Mondom, nem hittem a millióban, míg uj-
jaimat bele nem bocsájtottam a sebeibe.

Fölkerestem a saját odájában.

Ez az oda különben meglehetősen kényel-
mes volt. Széles köléposáire festett ablak-
üveg szórta előkelően sápadt fényét, pompeji
vörös előszobájában liberális inasok hámozták
ki fölöltömből, szalonjaiban smyrnaszőnyege-
ken lépkedtem, Louis quatorze butorokon ül-
tem, jó festményeket láttam.

Úgy került oda, hogy egy barátom hi-
vott meg, aki vagy egy évvel ezelőtt bele-
hásasodott a millióba. Kompániánk a büsz-
kesége, akinek a vezérsege alatt füstös mű-
vészosapszékünkben haditerveket készítettünk
a világ meghódítására. A milliomos leánya
elolvasott egy pár regényt, aztán kedve ker-
kedett, hogy maga is csináljon egyet és addig
duszogott családjával, míg hozzá nem adtak —
nem! míg házukba nem fogadták férjnek az
én festő barátomat.

Azóta csak elvétve láttam, ferdésen egy
hatalmas landauerben ülve, selyem, női szok-
nyák közé szorulva.

Hogy beléptem a szalonba, amelynek sötét-
színű butorait két zongoralámpás világította
meg diszkrét fényvel, idegen, csodálatkozó ar-
cok fordultak felém. Mintha azt akarnák kér-
dezni: Hát ez mit keres itt?

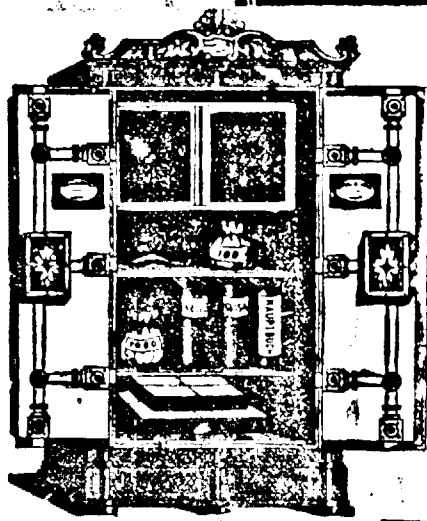
A kurta Bösendorfer előtt a milliomos
fia áll, hegedűvel az álla alatt. A Chopin-féle

SINGER L. S.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

A cz. kir. csehr. és a m. kir. ministeriumok s államvasutak szállítói
tíz és betörés ellen biztos
kis közti és nagy
pénzszekrények
gyári raktára.
Községek számára kivételesen
25% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Valódi amerikai
H O W E,
karikahajó
WHEELER & WILSON,
Singer és kézi varrógépek
családok, szabók és cipészek
réssége.
Mindennemű varrógépek ja-
vítás is eszközöltetik.
Varrógépekhez szükséges tol-
lékek. 581

SINGER L. S.

Azonkívül ajánlom
vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.

TEÁK		frt	kr.
Tea valódi Caraván 0 sz.			
kimérve 1 Kilo		24	—
100 gramm		2	70
10 gramm		—	30
eredeti csomag = 1 orosz font		10	—
Tea valódi Caraván 1 sz.			
kimérve 1 Kilo		15	—
100 gramm		1	70
10 gramm		—	20
eredeti csomag = orosz font		6	25
Tea valódi Caraván 4 sz.			
kimérve 1 Kilo		10	—
100 gramm		1	10
100 gramm		—	12
eredeti csomag = orosz font		4	25
Tea valódi Caraván 6 sz.			
kimérve 1 Kilo		8	—
100 gramm		—	90
10 gramm		—	10
eredeti csomag = orosz font		3	50
Tea valódi Caraván 8 sz.			
kimérve 1 Kilo		6	—
100 gramm		—	70
10 gramm		—	08
eredeti csomag = orosz font		2	50
Tea császárkövegek legfinomabb			
kimérve 1 Kilo		10	—
100 gramm		—	10
10 gramm		—	12

TEÁK		frt	kr.
Tea mandarin keverék legfinomabb			
kimérve 1 Kilo		8	—
100 gramm		—	90
10 gramm		—	10
Suchong I. rendű			
kimérve 1 Kilo		6	—
100 gramm		—	70
10 gramm		—	08
Suchong II. rendű			
kimérve 1 Kilo		5	—
100 gramm		—	55
10 gramm		—	06
Pecking Conge legfinomabb			
kimérve 1 Kilo		10	—
100 gramm		—	10
10 gramm		—	12
Pecco virág legfinomabb			
kimérve 1 Kilo		12	—
100 gramm		—	135
10 gramm		—	15
Töredék snem szitált			
kimérve 1 Kilo		4	—
100 gramm		—	45
10 gramm		—	06

RUMOK		frt	kr.
Rum eredeti Jamaicai legfinomabb			
nagy üveg (1/10) Lit.		3	—
közép üveg (2/100) Lit.		1	50
kicsiny üveg (0.15) Lit.		—	50
Liter		4	—
eredeti Jamaicai snem			
nagy üveg 0.7 Lit.		2	—
közép üveg 0.35 Lit.		1	—

RUMOK		frt	kr.
Rum eredeti Jamaicai snem			
kis üveg 0.15 Lit.		—	40
Liter		3	—
Jamaicai I. rendű			
nagy üveg 0.7 Lit.		1	50
közép üveg 0.35 Lit.		—	75
kis üveg 0.35 Lit.		—	30
Liter		2	—

RUMOK		frt	kr.
Rum Jamaicai II. rendű			
nagy üveg 0.7 Lit.		1	—
közép üveg 0.35		—	50
kis üveg 0.15		—	20
Liter		1	20
Hungaria			
nagy üveg 1 Liter		1	—
kis üveg fél Liter		—	50

„Viktoria“ takaré- és hitelintézet Aradon.

Meghívás.

Az intézet alapszabályainak 17. §. értelmében az intézet helyiségeiben, József főherceg-ut 2. számú saját házában, 1895. évi márczius hó 10-én d. e. 10 órakor megtartandó

VII. évi rendes közgyűlésre

a t. cz. részvényes urak ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése, az 1894. évi zámérleg, és a felügyelő bizottság jelentése.
2. A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség felosztása.
3. A tisztviselői nyugdíj-alapra vonatkozó szabályrendelet.
4. Raicu Sebő főkönyvezetőnek cégjegyzési meghatalmazása.
5. Három igazgatósági tagnak a megválasztása.
6. A felügyelő bizottság megválasztása.

A személyesen, vagy meghatalmazott által a közgyűlésen résztvenni óhajtó t. részvényesek ezennel telkéretnek, miszerint részvényeiket, esetleg megbízásaikat az alapszabályok 22. §-a értelmében a közgyűlést megelőzőleg legalább is 24 órával az intézet pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1895. február hó 14-én.

Az igazgatóság.

Mérleg 1894. évre.

VAGYON.

TEHER.

Pénztár számla: készpénz			24221	60	Alaptőke: 3000 drb. részvény á 100 frt.			300000	
Giró számla			123	95	Tartalék alap			73521	45
Váltó-tárcza álladék			675033	77	Nyugdíj-alap			3206	22
Jelzálog-kölcsönök			269946		Takarékpénztári betétek			640685	16
Előlegek értékpapírokra			11905		Hitelezők			5711	74
Ingatlan vagyon:					Fel nem vett osztalék			509	
Intézeti ház József-főherceg-ut 2. szám	59315	10			Be nem fizetett betét kamatadó			1463	41
Intézeti ház Választó-utcza 32. szám.	2032	30	61347	40	Előre felvett kamatok			10901	60
Saját értékpapírok			4125	21	Nyereség elővitel 1893. évről	2736	33		
Adósok és hátralékos kamatok			25555	44	1894. évi nyereség	36048	16	38784	49
Leltár álladék	2805	22							
10% leírás	280	52	2524	70					
			1074783	07				1074783	07

Arad, 1894. évi december 31-én.

Az igazgatóság:

Oncu s. k.
vezérigazgató.

Dr. Vuia s. k.

Ciorogariu s. k.

Papp s. k.

Karátsonyi s. k.

Raicu Sebő s. k.
főkönyvezető.

Lazaru s. k.

A fenti számlát megvizsgálva, helyesnek találta:
Aradon, 1895. február hó 14-én.

A felügyelő-bizottság:

Marcu Miklós s. k.

Trutia Péter s. k.

Papp Vazul s. k.

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk jelenteni, hogy intézetünk ügyvezetését a lefolyt 1894-iki évben folytonosan éber figyelemmel kísértük s a szabályszerűleg eszközölt rendes és rendkívüli vizsgálataink alkalmával annak minden ágában a legszigorubb rendet és példás pontosságot tapasztaltuk.

Hasonlóképen az előterjesztett mérleg s a veszesség és nyereség számla a kereskedelmi törvény, valamint az alapszabályok követelményeinek megfelelőleg vannak felállítva s té-

telről-tételre átvizsgálás alapján igazoljuk, hogy azoknak minden egyes tétele az ügyleti könyvekkel teljesen megegyezik.

Az igazgatóságnak a mérleg szerint kiuntetett 38784 frt 49 kr tiszta nyereség felosztása iránti javaslatához hozzájárulván, annak elfogadását indítványozzuk és kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1894. évre vonatkozólag ugy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság részére a felmentvényt megadni méltóztassék.

Aradon, 1895. évi február hó 14-én.

Trutia Péter s. k.

Papp Vazul s. k.

Marcu Miklós s. k.

Meghívás.

Az aradi légszeszvilágítási részvénytársulat XXIV. évi rendes közgyűlését

f. évi márczius hó 3-án d. u. 4 órakor

tartja meg, melyre a t. cz. részvényesek ezennel tisztelettel meghivatnak.

N a p i r e n d:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.
2. Az igazgatóságnak a lefolyt üzletévre vonatkozó jelentése, a zárszámadások betérjesztése, a felügyelő-bizottság jelentése és a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
3. Esetleges indítványok. (alapsz. 21. §.)
Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, miszerint az alapszabályok 17. §-a értelmében részvényeiket vagy ezekről szóló letéti leveleiket f. évi márczius 2-ig a gyári irodában térítvény mellett letéteményezni sziveskedjenek.
Kelt Aradon, 1895. február 15-én.

Az igazgatóság.

VAGYON. 1894. évi mérleg-számla. TEHER.

Kisorsolás utján beváltott részvények	5200 —	Részvénytőke számla	140000 —
Pénztár-számla	4224 29	Részvénytőke törlesztési alap számla	1447 —
Adósok	6057 69	Tartalék alap számla	12210 83
Építkezési számla	145238 38	Osztalék számla: 1891. évi	28 —
Berendezési számla	10222 26	" " 1892. évi	255 —
Felszerelési számla	1115 30	" " 1893. évi	180 —
Légszeszmérők számlája	1948 63	Fölösosztalék számla	117 —
Bérbeadott légszeszmérők számlája	3480 —	Munkásbetegségélezési alapítvány	163 27
Légszesz számla	81 25	Hitelezők	23888 58
Köszén számla	3682 40	Nyereség-egyenleg:	
Ammoniak számla	265 56	mult évi maradvány	frt 3512.39
Pirszén számla	1680 —	f. évi eredmény	frt 16284.04
Kátrány számla	582 —		
Magánvilágítási számla	11050 74		
Utcavilágítási számla	1305 31		
Eszközök és műszerek	1409 40		
Irodaberendezés	342 90		
	197886 11		197886 11

Stepnicka s. k.
műigazgató.

Kelt Aradon, 1894. december 31-én.

Bartscht s. k.
titkár és könyvelő.

Bonts s. k.
igazgatósági elnök.

Bund s. k.
igazgató.

Éles s. k.
igazgató.

Szontagh s. k.
igazgató.

Dr. Weidenfeld s. k.
igazgató.

Jelen mérleg alulírt felügyelő-bizottság által átvizsgáltatott és az egyes tételek a főkönyvvel és segédkönyvekkel, valamint az igazgatóság által átvizsgált feltárral összehasonlítottán, helyesnek találtatott.
Kelt Aradon, 1895. február 15-én.

Szontagh Géza
fel. biz. tag.

Hánn Alajos
fel. biz. elnök.

Heinrich Sándor
fel. biz. tag.

A felügyelő-bizottság jelentése az 1894. évről.

Tisztelt közgyűlés!

Tisztelettel jelentjük, hogy a társaság ügykezelését, könyvvezetését és pénztárkezelését az 1894. üzletév folyamában a törvény értelmében ellenőriztük s hogy azt mindenben helyesnek és kifogástalannak találtuk.

Az 1894. évi december 31-én lezárt zárszámadások a rendesen és helyesen vezetett könyvekkel és az igazgatóság által átvizsgált leltár tételeivel megegyezők.

Ennek folytán a zárszámadásokban helyesen kitüntetett 19796 frt 43 kr üzleteredménynek, az igazgatóság évi jelentésében foglalt felosztási javaslatát pártoljuk s a tisztelt közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.
Végre kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy az 1894. évet illetőleg a felmentvényt az igazgatóságnak, úgy mint nekünk megszavazni sziveskedjék.

Kelt Aradon, 1895. február hó 15-én.

A felügyelő-bizottság:

Szontagh Géza s. k.
fel. biz. tag.

Hánn Alajos s. k.
fel. biz. elnök.

Heinrich Sándor s. k.
fel. biz. tag.

AZ
"Aradi Közlöny"
kiadóhivatala.

Könyv-
kötészeti
műintézet.

ARADI
NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖNYVNYOMDAI ÉS KÖNYVKÖTÉSZETI
MŰINTÉZETE

ARADON,

fő-ut 51. sz. Arad-csanádi vasutak palotájában.

Ezennel van szerencsénk a tetemesen megnagyobbított és a legdivatosabb betűkkel, valamint egy amerikai, három nagy gyorsajtó, nemkülönbön betütömöntő-, simító-, perforáló-, fűző-, vágó- és más egyéb segéd gépekkel ujonnan felszerelt és légszeszhajtó erőre berendezett

könyvnyomdai műintézetünket

a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlani.

Nyomdánk oly módon van felszerelve, hogy nemcsak az összes vidéki hanem bármely fővárosi nyomdával kiállja a versenyt, úgy nyomdatermékeink pontos tiszta, hibátlan tetszetős kiállítása, mint azok mérsékelt ára tekintetében.

Könyvnyomdánk nagyobbitása alkalmával **könyvkötészetünket** is ujonnan felszereltük s így minden e szakkörben vágó munkák készítését a legdiszesebben és pontosan eszközöljük.

Továbbá felkaroltuk a legkülönbözőbb **papirzsák** és **zacskók** gyártását valamint czégnomással való ellátását tetszésszerinti kiállításban a legmérsékeltbb árak mellett.
Kiváló tisztelettel

Aradi nyomda részvénytársaság.

Telefon sz.
151.

Telefon sz.
151.

T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk továbbá, hogy
Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat
(Szabadságtér 20. sz. TELEFON 265. SZ.) képviselőséggel ruháztuk fel,
ki elfogad minden a nyomdánkat valamint az
"ARADI KÖZLÖNY"
kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Nyomtatványok

készítetnek:

Napi-, hetilapok,
továbbá
szaklapok és folyóiratok előállítása
izléses és jutányos kivitelben;
bármily terjedelmű regények,
elbeszélések
és egyéb művek nyomtatása és kiadása.
Meghívók,
tánczrendek, névjegyek, gyászjelentések
a legdiszesebb kiállításban.
jegyzékek számlák, ozimkártyák, le-
vélpaprok és beritékek leggyor-
sabban olcsón készittetnek.

Könyvkötészetünk
nagy sulyt fektet különféle
dizsmunkák készítésére külföldi
minták szerint
írómappák, ékszerdobozok,
képkerekek,
tánczrendek,
bőrmetszett és bőrdombormű
legdiszesebb
és legizlésesebb kivitel-
ben.

Vidéki megrendelések
pontosan teljesittetnek.

Papirzacskó
gyár.

Betű
tömöntöde.